

Sygnatura akt I C 930/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 23-12-2016 r.

Sąd Rejonowy w Koninie I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Daniel Adamczyk

Protokolant: st.sekr.sąd. Aneta Szymczak

po rozpoznaniu w dniu 12-12-2016 r. w Koninie

na rozprawie

sprawy z powództwa T. G.

przeciwko W. P.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej W. P. na rzecz powódki T. G. kwotę 2829 zł (dwa tysiące osiemset dwadzieścia dziewięć złotych);
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 23,62zł (dwadzieścia trzy złote sześćdziesiąt dwa grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu;
4. przyznaje od Skarbu Państwa na rzecz r.pr. M. K. kwotę 2952 zł (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa złote) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu.

SSR Daniel Adamczyk

Sygn. akt I C 930/16

UZASADNIENIE

Powódka T. G. wystąpiła przeciwko W. P. z pozwem o zapłatę kwoty 45 000 zł bez odsetek. W uzasadnieniu powódka wywodziła, że dochodzona kwota wynika ze szkody jakiej doznała w wyniku kradzieży jej maszyn i urządzeń przez matkę tj. pozwaną stwierdzoną wyrokiem karnym w sprawie II K 497/12 (...). Na rozprawie w dniu 31.10.2016r. podała, że sprawa dotyczy rzeczy objętych w/w opisanym wyrokiem karnym.

Pozwana W. P. wniosła o oddalenie powództwa, podając że działała w przekonaniu, że sprzedaje własne rzeczy, skoro przekazała powódce tylko nieruchomości. Z ostrożności zakwestionowała żądanie także co do wysokości, wnosząc o orzeczenie zgodnie z wyrokiem karnym co do wartości ruchomości, a nadto podniosła zarzut z art. 5 k.c.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 12.12.2003r. W. P. , R. P., H. P., J. P., M. P., P. P., K. P., T. G. zawarli w formie aktu notarialnego umowę o dział spadku, zniesienia współwłasności i ustanowienie służebności osobistej, na mocy której wyłączną właścicielką nieruchomości zabudowanej położonej w B., gmina K., oznaczonej nr geod. (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) o powierzchni 6,67 ha objętą KW nr (...) i Kw nr (...) została T. G.. Dział spadku nastąpił bez spłat i dopłat.

Jednocześnie T. G. na nieruchomości objętej Kw (...) ustanowiła na rzecz W. P. dożywotnią i bezpłatną służebność osobistą polegającą na prawie korzystania z dwóch pomieszczeń domu ogrzanych i oświetlonych, wspólnej łazienki ze wspólnym wejściem oraz swobody poruszania się po obejściu.

Dowód: opisana umowa na k. 18-23 akt II K 497/12 SR K.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w K.z dnia 22.01.2014r. w sprawie o sygn. akt II K 497/12 m.in. warunkowo umorzono postępowanie karne przeciwko W. P., przyjmując, że w okresie od wiosny 2011r. do 07 grudnia 2011r. w miejscowości B. (...)zabrała w celu przywłaszczenia przyczepę ciągnikową, pług dwuskibowy, zgrabiarkę do siana, kosiarkę rotacyjną do trawy, brony ciągnikowe oraz parownik elektryczny wartości 2829 zł na szkodę T. G., czym przy przyjęciu wypadku mniejszej wagi wyczerpała znamiona przestępstwa z art. 278 § 3 kk. Opis czynu, jego kwalifikacja prawna, a także wartość rzeczy w wyroku zostały zmienione przez sąd w stosunku do czynu, o który W. P. była oskarżona. Zarzucano jej bowiem pierwotnie czyn z art. 279 § 1 kk dotyczący większej liczby rzeczy o łącznej wartości 45 000 zł. W powyższym wyroku umorzono także postępowanie o wykroczenie polegające na zniszczeniu mienia poprzez ścięcie jednej topoli o wartości 186,15 zł na szkodę T. G. oraz kolejnego wykroczenia polegającego na ścięciu trzech innych topoli o wartości 290,50 zł na szkodę Wojewódzkiego (...)Oddział Rejonowy w K..

Dowód: opisany wyrok k. 204 akt II K 497/12 SR K.

Powódka jest córką pozwanej. Toczyły między sobą wiele spraw sądowych w związku ze sporem rodzinnym, który przełożył się na kwestie majątkowe dotyczące także opisanego wyżej gospodarstwa rolnego i środków utrzymania W. P.. Sprawie karnej II K 497/12 zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez W. P. złożyła T. G.. Pozwana sprzedała rzeczy opisane w wyroku karnym aby mieć pieniądze na leki i opał. Utrzymuje się z niewielkiej renty w wysokości około 900 zł. W związku ze sporem między stronami powódka w 2007r. wyprowadziła się z nieruchomości objętej pozwem zajmowanej przez pozwaną. Wartość rzeczy opisanych w wyroku w sprawie II K 497/12 określono na podstawie opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego powołanego przez sąd.

Dowód; ze znan i stron – k. 58v, zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa – k. 1-3 akt II K 497/12, opisana opinia w akcie sprawy II K 497/12 (k. 147-152), akta II RC 543/11 SR K., akta I C – upr 221/10

W sprawie I C 189/08 przed tutejszym sądem strony w dniu 13.08.2008r. zawarły ugodę zmieniającą treść prawa dożywocia ustanowionego umową z 12.12.2003r. poprzez określenie pomieszczeń zajmowanych przez W. P., a nadto T. G. zobowiązywała się płacić za energię elektryczną 50 zł miesięcznie oraz corocznie kupić 2 tony węgla.

Dowód: opisana ugoda na k. 150 akt I C 189/08 SR K.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w K.z 30.08.2007r. w sprawie I C 217/07 oddalono powództwo W. P. przeciwko T. G. o wydanie przyczepy do ciągnika, pługa do ciągnika, grabiarki do ciągnika, maszyny rotacyjnej, kosiarki ogrodowej, maszyny do ciecienia drewna, radła do ziemniaków, przewodu siłowego, silnika, bron ciągnikowych.

Dowód: akta I C 217/07

Podobnie prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w K.z 10.09.2009r. w sprawie I C 487/08 odrzucono pozew W. P. przeciwko T. G. i H. G. przewodu elektrycznego i krajezi z silnikiem i piłą oraz oddalono powództwo o wydanie ciągnika, ewentualnie o zapłatę wartości tychże rzeczy. W uzasadnieniu wyroku sądu rejonowego jak i uzasadnieniu wyroku sądu odwoławczego wskazano, że wskutek przeniesienia własności gospodarstwa rolnego T. G. nabyła także własność ruchomości w postaci maszyn rolniczych wchodzących w jego skład, gdyż zgodnie z art. 55⁽³⁾ k.c. stanowi ono zorganizowaną całość, a z okoliczności towarzyszących zawarciu umowy z 12.12.2003r. wynika, że zamiarem stron było przeniesienie własności całego gospodarstwa rolnego.

Dowód: opisane dokumenty w aktach I C 487/08

Dokumenty, na podstawie których ustalono stan faktyczny Sąd uznał za całkowicie wiarygodne. Co do ich autentyczności i prawdziwości treści w nich zawartych nie były kwestionowane przez strony, a i Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu. Opinia biegłego ze sprawy karnej miała w niniejszej sprawie walor jedynie dokumentu prywatnego, gdyż żadna ze stron nie złożyła wniosku o dopuszczenie tożsamego dowodu w przedmiotowej sprawie.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania stron, albowiem były jasne, spójne i logiczne, a nadto co do samego dokonania czynu oraz faktu prowadzenia sprawy karnej i odwoływania się do niej nie były sporne i korespondowały z aktami sprawy II K 497/12.

Sąd zważył, co następuje:

Powódka opiera swe roszczenie na wyroku w sprawie karnej II K 497/12, stąd też domaga się odszkodowania za ukradzione jej zdaniem przez pozwaną maszyny i urządzenia. Z powyższego wynika, że strona powodowa wywodziła swe roszczenie z odpowiedzialności deliktowej pozwanej. Zgodnie z art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządził innemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

Dla wykazania odpowiedzialności deliktowej pozwanej konieczne jest zatem wykazanie następujących przesłanek:

- dopuszczenia się przez pozwaną czynu wyrządzającego powódce szkodę,
- winy pozwanej,
- związku przyczynowego pomiędzy zawinionym zachowaniem pozwanej a szkodą powódki,
- wysokości szkody.

Przekładając powyższe rozważania natury ogólnej na grunt na niniejszej sprawie należy zauważyć, iż dokonanie przez pozwaną czynu w postaci zaboru i sprzedaży maszyn rolniczych było przedmiotem sprawy karnej. Pozwana nie zaprzeczała, że takowe go zaboru dokonała, twierdząc jedynie, że sprzedała własne rzeczy, a nie rzeczy pozwanej, gdyż przekazanie gospodarstwa rolnego nie obejmowało maszyn rolniczych. Tymczasem w przedmiotowej kwestii już dwukrotnie wypowiedział się tutejszy sąd w sprawach o wydanie ruchomości, wskazując, że w okolicznościach zawarcia umowy z 12.12.2003r. nie budzi wątpliwości że zamiarem pozwanej było zbycie także maszyn rolniczych jako składników gospodarstwa rolnego. Zgodnie bowiem z art. 55³ k.c. gospodarstwo rolne obejmuje także urządzenia i inwentarz, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą z gruntami rolnymi, leśnymi, budynkami lub ich częściami. W konsekwencji sąd dwukrotnie oddalił, względnie odrzucił, powództwo W. P. przeciwko T. G. o wydanie tychże ruchomości, uznając, że stanowią one własność T. G.. Taką też interpretację przyjmuje sąd w niniejszej sprawie. Mimo obu tych wyroków w sprawach I C 487/08 oraz I C 217/07 pozwana dokonała sprzedaży maszyn. W przedmiotowej sprawie powódka poprzestała tylko na zeznaniach stron oraz aktach sprawy karnej II K 497/12. W sprawie karnej tymczasem co prawda oskarżono W. P. o kradzież z włamaniem wielu rzeczy o wartości łącznej 45 000 zł, jednak po przeprowadzeniu całego postępowania dowodowego, w tym opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego, sąd przyjął ostatecznie, że W. P. dokonała kradzieży w zakresie mniejszej ilości rzeczy tj. przyczepy ciągnikowej, pługa dwuskibowego, zgrabiarki do siana, kosiarki rotacyjnej do trawy, bron ciągnikowych oraz parownika elektrycznego o wartości 2829 zł. Tym samym ustalenia sądu znacznie odbiegały od opisu czynu, o który oskarżano W. P.. Poza tym postępowanie karne w sprawie warunkowo umorzono, czyli przyjęto winę W. P. w zakresie czynu opisanego dokładnie w pkt 1 wyroku karnego, ale nie jest to wyrok skazujący, co oznacza że nie wiąże sądu w trybie art. 11 kpc. W obecnej sprawie pozwana nie kwestionowała samego dokonania czynu tj. sprzedaży rzeczy. Powódka nie przedstawiła w niniejszej sprawie w tym zakresie innych dowodów poza aktami sprawy II K 497/12, tj. takich które by wykazały, że pozwana dokonała zaboru jeszcze innych rzeczy niż opisane w pkt I wyroku karnego, a tym bardziej, że były one innej wartości niż ustalone w sprawie karnej. To powódkę tymczasem obciążał obowiązek dowodowy w tym zakresie zgodnie z art. 6 k.c. i art. 232 kpc, o czym była pouczona przez sąd (k. 59). W tej sytuacji należało przyjąć, że pozwana dopuściła się kradzieży rzeczy opisanych w pkt I wyroku karnego w sprawie II K 497/12 o wartości 2829 zł. Wartość ta wynikała z wyroku sądu karnego i oparta była na wyliczeniach biegłego

rzecznawcy w sprawie karnej. Innych dowodów powódka nie przedstawiła. Nie budzi wątpliwości, że kradzież stanowi jednocześnie delikt cywilny, a tym samym, że zaszyły wszystkie przesłanki odpowiedzialności opisane w art. 415 k.c. W konsekwencji sąd zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2829 zł stanowiącą wyliczoną w sprawie karnej wartość skradzionych rzeczy, a żądanie dalej idące jako nieudowodnione oddalił.

Brak było podstaw do przyjęcia nadużycia przez powódkę prawa podmiotowego (art. 5k.c.), skoro przed kradzieżą rzeczy dwukrotnie przegrała sprawę o ich wydanie, stąd musiała wiedzieć, że jej stanowisko co do własności rzeczy nie jest podzielane przez sąd i tym samym winny być rozwiane wszelkie jej wątpliwości w tym zakresie. Mimo tego zbagatelizowała to i sprzedaży dokonała.

Odsetek powódka ostatecznie nie żądała.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. Pozwana przegrała proces w 6,3 %. Powódka poniosła jedynie koszty 1/6 opłaty od pozwu – 375 zł, a pozwana żadnych nie wykazała. W tej sytuacji pozwana winna zwrócić powódce 6,3 % kosztów procesu poniesionych przez powódkę, czyli 23,62 zł (375 zł x 6,3 %).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu pozwanej przez r.pr. M. K. orzeczono na podstawie § 2 ust. 1-3, § 6 pkt 5, § 15 Rozporządzenia MS z 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych... w wysokości stawki minimalnej powiększonej o podatek VAT.

SSR Daniel Adamczyk